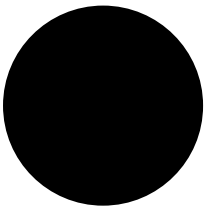
ZER GERTATZEN DA GURE MENDIETAN?

Posted on 21/03/2020 by Naider

Zer gertatzen ari da gure mendietan? Zergatik erre da azken urteotan Kantauri isurialdea? Zergatik pinuak marroi bihurtzen dira udaberri bereziki heze baten ondoren? Zergatik daude hainbeste uholde eta luizi euriteen ondoren? Zein da egoera honen kausa eta eragina? Zer gertatuko da klima-aldaketaren eraginez bero-boladak eta euri zaparradak handitzen direnean? Zer egin dezakegu urteekin okerrera egingo den egoera gero eta presenteago honetara egokitzeko?

Ikusten duzun bezala, ezezagun asko eta askotarikoak daude. Hauei erantzuteko galderak, bi gauza argitu behar dira:

Euskal Herriko azalera osoaren erdia baino gehiago honela sailkatuta dago basoa. Eta ahots batzuk basoa deitzera ere ausartzen diren arren, egia azalera bat basoa izateak ez du esan nahi basoa denik; eta garrantzitsua da aldea ezagutu. Azalera osoaren % 50 baino gehiago baso gisa izatea Ez da zertan gertakari positiboa izan. Baso-eremua a izango balitz kontserbazio egoera onean dagoen bertako basoa, orduan albiste izango litzateke bikaina. Baina ez da horrela, gure baso eremua ez dago osatuta basoak soilik, hain zuzen ere, zati minoritarioa dira. Hemen, baso eremua Ez du basoa esan nahi, landaketa baizik.

Ez gaude basoz inguratuta, baso-masak nahiko urriak dira. It etxetik mendira begiratzean edo igandeetan zehar ibiltzen garenean ikusten duguna mendiak (batez ere Kantauri isurialdean) ez dira basoak. buruz da egur-laboreak, enbor soroetatik, zuhaitz-baratzeetatik, alegia monolaborantza landaketak. Gure aldapak ez ditu zabalak estaltzen hariztiak, ezta tontorrak pagadiz beteta ere, halaxe kostaldeko hariztiak. Orain mendiak estalita daude gehienbat pinudiak eta hemendik aurrera, tamalez, batez ere kostaldea, gero eta gehiago eukaliptoa.

Baso-azalera handia izateak ez du esan nahi lur-erabilera hori denik ingurumenarentzat onuragarria. Basogintza industria, den industria gisa, ingurumen-inpaktu negatiboak ere sor ditzake. Egia da hala baso-eremu zabalak ez ditu ekosistemen onurarik ematen a basoak emango luke. Are gehiago, horrenbeste eremu kudeatu izana laborantza monoespezifikoaren bidez intentsiboa, ez da iragarki gisa a berri onak. Zerbitzuak eskaintzetik urrun dagoen baso-eremu ospetsu hura ekosistemek arazo garrantzitsuak ematen dituzte. Hemen batzuk errepasatzen ditugu zenbat lagunduko digun hasieran galdera horiei erantzuten:

Uholdeak eta luiziak:ren kudeaketa landaketak *tarrasa*k egiten ditu (ebaketa osoa partzela). Honek lur zati handien aldizkako esposizioa dakar (mendi-hegalean) airearen eta euriaren eraginpean, lur-jausiak eraginez

mendilerroa. Landare-estalkirik ez egoteak aprobetxamenduaren murrizketa dakar
mendietako ura, eta horrek uholdeen intzidentzia handiagoa dakar
gure bailaretan (gure herriak eta hiriak dauden tokian).

Biodibertsitatearen galera: Kudeaketa eredu hau
landareen zein animalien biodibertsitatearen galera iraunarazten du, azalean eta
lurpean. *Swatter*en kudeaketak lurzoruak degradatzen ditu eta inplikatzen du
ekosistemaren alterazioa, nitxoak eta konektagarritasuna ezabatuz
faunak zer behar duen. Baso bat espezie anitzek osatzen dute.
barazkiak; altuera aniztasunarekin (belarra, zuhaixkak eta zuhaitzak); eta rekin
hainbat adin eta tamaina (egur gaztea, heldua, zaharra eta hila). Hau
bertan animalia-espezieen desberdintasun bat hartzeko aukera ematen du. Espezie zehatz bakoitza
Landare-aniztasuna bakarrik gai den aterpe edo elikagai zehatz batena
eman zion Hau da, basoa basoa da hiruretan landare aniztasuna badu
esparruak. Horregatik, espezie bakarreko landaketa; zuhaitz guztiekin
adin berekoa; zuhaixkak edo zuhaitz gazteak hazten uzten ez duena; hori
zuhaitzak heldu edo zahartu baino lehen mozten ditu eta materiala kentzen du
lurretik hilda, ez da baso baten antzara ere hurbiltzen. Hori dela eta, horiek
Basoekin lotutako ekosistema zerbitzuak: aisialdia, gurtza, aisialdia,
ikerketa, emisioak atzematea, uraren zikloaren erregulazioa,
ibiltzen garen mendietan ez dira biodibertsitatea eta abar aurkitzen.

Lurzoruaren degradazioa eta gaixotasunen ugaritzea: Zer
pinuak marroi geratzen dira, azken urteotan gertatzen ari den bezala beste sintoma bat da
arazo bereko. 50 urte daramatzagu landare bera landatzen
espezieak (Amerikatik ekarriak). Hiru ziklo baino gehiago dira landatu eta mozteko zer
basoan ere eta lurzoruari birsortzeko aukerarik eman gabe. ez da izan
beste espezie batzuk ugaltzea edo hildako egurra botatzea ahalbidetu zuen
lurra berriz elikatzeko. Hori dela eta, landaketak ahultzen ari dira,
pinuak ere zuhaitzak dira, egur bertikal gisa ikusten ditugun arren, haiek
komunitatearen, baso egituraren laguntza ere behar dute. Are
Egoera ahula aprobetxatu eta kutsatu duten hiru onddo
banda marroi famatua duten zuhaitzak. Baina horren atzean dagoen arazoa ez dago
ez pinua ez onddoa, berriro ere basoen kudeaketa da.

Suteak hedatzen ari dira: Aurretik aurrera
onddoaren agerpenaren aurka (geure burua fumigatzeko plana alde batera utzita
denok zerutik, estatuko gobernuak geldiarazi zuen plan bat) izan da
espeziea aldatu. Baso eredua? Ez, jatorra. Funtsean zer egin
Berdin, baina eukaliptoarekin. Hau pinua baino beranduago sartu zen
gure mendiak (oraingoan Australiakoak), nahiz eta dagoeneko nahiko finkatuta egon
Uribe Kosta bezalako eskualdeak.

Eukaliptoak, konpontzetik urrun, arazoa areagotu egiten du. Horrek haztea eragozten du
beste espezie batzuk bere oinetan lurrera naturalki isurtzen diren heinean
beste espezie batzuen ernetzea eragozten duten substantzia kimikoak. buruz da
lurzorua iragazgaitza egiten duen espezie bat (eta hori ere *garbitzailea* kudeatzen duena).
Eredu aldaketarik gabeko espezieen aldaketak ez ditu guztiak konpontzen edo ezabatzen
pinuak sortutako arazoak. Izan ere, areagotu egiten du eta are gehiago gehitzen ditu
arazo gehiago. Eukaliptoa espezie pirofiloa da (landarearekin afinitatea duena

sute). Datorren eskualdetik etorrita, eukaliptoak ondo egiten du, eta
Modu jakin batean behar du suetatik. Erretzen den mota bat da
errazago. Portugalek eta Galiziak dagoeneko jasan dute azken urteetan
bide zorrotza. Hori jakinda, eta suteak sortzen jarraitzen duela jakinda,
Zergatik erabaki genuen gure mendietan pospoloak landatzea? Galdera hori ez da oraindik
Badakit nola erantzuten.

PS: baso-soildutako basoaren azalera eta irudiko pistek zeharkatuta dago
baso-eremu gisa kontatuta. Han baso bat ikusi nahi duenak...

Hirietan eta Iraunkortasunean Masterra

Aitor Mingo Bilbao

Naider

There are no comments yet.